

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Редни број часа	12.
Школа и разред	
Наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Граматика
Наставна јединица	Именице
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	Фронтални, индивидуални
Наставне методе	Дијалогска, истраживачка, игровна
Наставна средства	Граматика, прилог бр. 6, рачунар
Циљ	<ul style="list-style-type: none"> Уочавање основних одлика именица. Подела именица према значењу. Уочавање рода и броја именица.
Исходи	
Образовни стандарди	CJ.1.3.4; CJ.2.3.3; CJ.3.3.4.
Кључни појмови	Именице; значење именица; род и број именица
Активности наставника	Осмишљава, започиње разговор, чита, слуша, мотивише, прати, процењује, води белешке.
Активности ученика	Слуша, учествује у разговору, анализира, чита, пише, црта, сарађује, образлаже мишљење, процењује свој и рад других.
Међупредметне компетенције	
Литература за наставнике	<ul style="list-style-type: none"> М. Николић, Методика наставе српског језика, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2008. В. Ломпар, Српски језик 5, граматика, Издавачка кућа Klett, Београд, 2018.
Литература за ученике	<ul style="list-style-type: none"> М. Николић, Методика наставе српског језика, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2008. В. Ломпар, Српски језик 5, граматика, Издавачка кућа Klett, Београд, 2018.
Корелација	/

ПРИКАЗ МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ САДРЖАЈА НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

ИМЕНИЦЕ

НАУЧИЋЕШ:
шта су то именице и како се деле према значењу, шта је род, шта број, а шта деklinација именица, као и падеже у српском језику: номинатив, генитив, датив, акузатив, вокатив, инструментал и локатив.

Именице

Најпре да се подсетимо шта су то именице.

1. ЗАДАТАК: Именице су речи које означавају бића (човек, дете, макоца), предмете (књига, лењир, ојегло), материју (овра, ленак, брашно), као и неке невидљиве и неосетљиве појаве (радост, чистиње, мањина).

1 Прочитај следећи текст и подучи именице у њему.

За време одржавања неког важног цркеног обреда у Риму, цар Сигисмунд је у свом говору на сабору употребљено једну грчку реч у мушком роду. Када га је један кардинал опоменуо да је по граматички та реч средњег, а не мушког рода, цар је љутито узвикнуо: „Ја сам римски цар и изнад сам граматичара!“

Немају све именице у тексту исто значење. Подсетимо се поделе именица према ономе што означавају.

<p>Властите именице означавају имена појединачних појмова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Милош • Београд • Дунав 	<p>Мисловне или апстрактне именице означавају нешто неосетљиво.</p> <ul style="list-style-type: none"> • радост • љубав • мисао 	<p>Заједничке именице означавају појединачне појмове који припадају истој врсти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • жена • књига • књига
<p>Збирне именице означавају скупи појмова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • деца • цвиће • телад 	<p>Градњивне именице означавају материју.</p> <ul style="list-style-type: none"> • пшеница • злато • брашно 	

2 Напиши којој врсти према значењу припадају наведене именице из текста.

Сигисмунд – _____
цар – _____
време – _____

Свака именица, као што знаш, мора бити неког рода. Неке су мушког, неке средњег, а неке женског рода.
Ког је рода нека именица најчешће можемо одредити на основу тога да ли се са њом слаже заменица *он* (за мушки род), *она* (за женски род) или *оно* (за средњи род).

3 Напиши ког су рода следеће именице из текста.

време – _____ цар – _____ реч – _____

Покушај да овим именицама промениш род. Шта запажаш?

Именице имају граматичку особину рода, али се по роду не могу мењати.

Пошто смо именице сретали у променљиве речи, да видимо како се оне могу мењати. Једном истом именицом можемо означавати један појам (књига) или више појмова (књиге). Видимо да тада именица има различите наставке. У првом случају кажемо да је именица у јединици, а у другом да је у множини.

4 Напиши множину следећих именица.

време – _____ цар – _____ реч – _____

Ова особина, којом се обележава да ли се нешто јавља појединачно (јединица) или у већем броју (множина), назива се **граматички број**. Именице имају ову особину и по њој се могу мењати.

5 У следећем низу именица подучи ову која је средњег рода у множини.

књига, приповетка, роман, слова, азбука, оловка, дело

Уводни део часа (10 минута)

Обнављање градива

Обнављање градива о врстама речи. Ученици наводе једну врсту речи, а потом и пример за дату врсту; говоре шта знају о именицама и наводе примере и одређују им род и број.

УЏБЕНИК	<p>Анализирање слике из Граматике на страни 11 одговарањем на питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Колико су значајне именице у свакодневној комуникацији? – Како их разликујемо у односу на неку другу врсту речи? <p>Читање дефиниције именица из Граматике (страна 12).</p>
ПДФ	<p>Анализирање слике из е-уџбеника граматике (страна 1). Читање дефиниције именица из Граматике (страна 12).</p> <p>Ученици раде 1. ЗАДАТАК.</p>

Главни део часа (25 минута)

Обрада новог градива (10 минута)

УЏБЕНИК	<p>Наставник упознаје ученике с врстама именица према значењу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ВЛАСТИТЕ – пишу се великим почетним словом и означавају посебна имена бића и предмета (Милан, Африка, Београд). 2. ЗАЈЕДНИЧКЕ – именују бића и предмете, али не појединачно, већ као припаднике одговарајућих група (риба, кућа, пас, ауто, република). 3. ЗБИРНЕ – означавају више бића или предмета из исте групе, скупине, у неодређеном збиру (лишће, деца, камење, телад, дугмад). 4. ГРАДИВНЕ – означавају целину или количину неке материје (вода, жито, злато, шећер, песак). 5. АПСТРАКТНЕ (МИСАОНЕ) – означавају нешто неопипљиво, замишљено, нешто што осећамо (љубав, мисао, бол, старост, воља). 6. ГЛАГОЛСКЕ ИМЕНИЦЕ – постале су од глагола који (ово знате) означавају радњу, стање и збивање и зато су им веома сличне (учење, копање, шетња, пловидба).
ПДФ	<p>Наставник упознаје ученике с врстама именица према значењу (страна 12 у Граматици).</p>

Прилог (15 минута)

УЏБЕНИК	Наставник дели ученицима прилог са задацима које ће радити индивидуално, а потом заједно проверавају и тумаче одговоре.
ПДФ	Ученици решавају задатке 1–5 у Граматици.

Завршни део часа (? минута)

Обнављање наученог

Ученици говоре шта су запамтили о именицама. Навођење примера.

Домаћи задатак

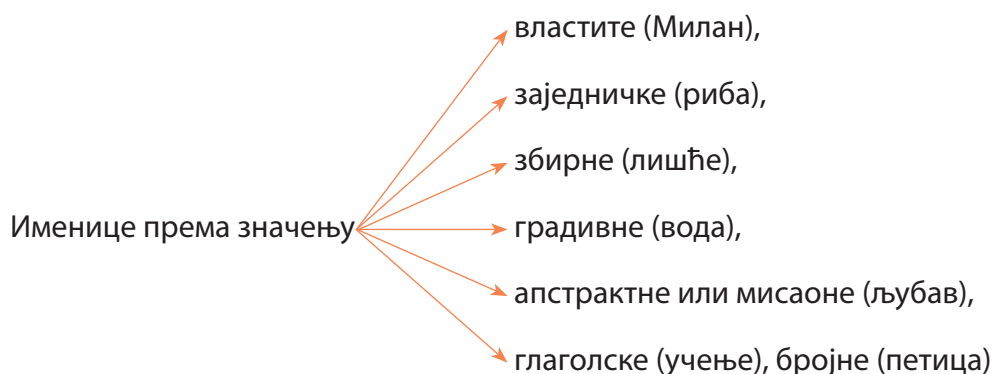
Утврдити градиво и урадити вежбања у Граматици.

Изглед табле

ИМЕНИЦЕ

Грамматички род – мушки, женски, средњи род

Грамматички број – једнина и множина

Начин праћења ученичких постигнућа:

(Само)евалуација часа

Прилог

Задаци за вежбање

1. Подвуци именице:

сјај, она, ићи, плав, плаветнило, зид, кошуља, налазити.

2. Одреди врсту сваке именице према значењима.

- а) ученици _____,   б) телад _____,
в) мастило _____,   г) извор _____,
д) Никола _____,   ђ) вуна _____.

3. Подвуци заједничке именице.

камен, лист, листови, лишће.

4. У следећој реченици подвуци збирне именице.

Још као деца, Раде и Илија били су блиски као браћа, а сада имају и унучад.